

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στο σχέδιο νόμου «Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας».

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

I. Η ανάγκη να επιταχυνθεί η απονομή της δικαιοσύνης στις πολιτικές διαφορές να απλουστευθεί η διαδικασία και να ενισχυθεί η αμεσότητα των αποδείξεων, που μόνη επιτρέπει την αποκάλυψη της αλήθειας, έχει γίνει κοινή συνείδηση. Η Κυβέρνηση, χωρίς να εγκαταλείψει τη σκέψη μιας συνολικής αναθεώρησης του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, που όμως κατ' ανάγκη θα βραδύνει, εισάγει το παρόν σχέδιο νόμου με το οποίο επέρχονται μερικές καίριες και επείγουσες μεταρρυθμίσεις, στον Κώδικα αυτόν, με στόχο την άμεση ικανοποίηση των παραπάνω επιδιώξεων.

II. Οι σπουδαιότερες τροποποιήσεις που περιέχει το σχέδιο αναφέρονται στην απόδειξη και έχουν ως κοινό χαρακτηριστικό την κατάργηση της προδικαστικής απόφασης.

Συγκεκριμένα: Σε όλες υποθέσεις υπάγονται στην αρμοδιότητα των ειρηνοδίκων (έως 100.000 δραχ.) και των μονομελών πρωτοδικείων (των οποίων η καθ' ύλην αρμοδιότητα αυξάνεται με το άρθρο 1 έως 1.000.000 δραχ.), η προδικαστική καταργείται. Οι διάδικοι είναι υποχρεωμένοι να προσκομίζουν κατά την πρώτη σύζηση όλα τα αποδεικτικά τους μέσα και να εμφανίζονται αυτοπροσώπως στο ακροατήριο, για να δώσουν διευκρινίσεις ή και να εξεταστούν σχετικά με τα αμφισβητούμενα ζητήματα. Η απόδειξη διεξάγεται αμέσως στο ακροατήριο και δεν υπόκειται σε περιορισμούς ως προς το παραδεκτό των αποδεικτικών μέσων, γιατί η αμεσότητα αποτελεί την καλύτερη εγγύηση για την ορθή στάθμιση της ουσιαστικής αξίας των αποδείξεων. Η σύζηση ολοκληρώνεται σε μια δικάσιμο. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο δικαστής διατηρεί την ευχέρεια να εκδώσει, μετά τη σύζηση, πράξη με την οποία θα τάσει συμπληρωματική απόδειξη (άρθρο 11 του Σχεδίου): Έτσι εξασφαλίζεται, για το μέγιστο αριθμό των πολιτικών υποθέσεων, των οποίων το αντικείμενο δεν υπερβαίνει το 1.000.000 δραχ., απλότητα αμεσότητα και ταχύτητα. Η τροποποίηση αυτή περιορίζει σημαντικά την απασχόληση και καταπόνηση των δικαστών με συνέπεια να καταστεί δυνατή η ορθολογικότερη δικαστική οργάνωση.

Σε όλες υποθέσεις υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των πολυμελών δικαστηρίων καθιερώνεται, αντί της προδικαστικής απόφασης, απλή πράξη. Η πράξη αυτή εκδίδεται έπειτα από σύζηση και διάσκεψη αλλά δεν περιέχει αιτιολογίες ούτε οριστικές διατάξεις. Τάσει μόνο τις αναγκαίες αποδείξεις, όπως ειδικότερα προβλέπεται στην παράγραφο 2 του προτεινόμενου νέου άρθρου 341 Κ.Πολ.Δ. (άρθρο 12 Σχεδίου). Η απόδειξη διεξάγεται κατά κανόνα είτε ενώπιον του δικαστηρίου είτε ενώπιον μέλους του που ορίζεται ως εισηγητής. Η διεξαγωγή των αποδείξεων γίνεται στο ακροατήριο, εκτός αν συντρέχει εξαιρετική περίπτωση να διεξαχθούν εκτός της έδρας του δικαστηρίου (λ.χ. στο εξωτερικό ή στο επίδικο). Οι αποδείξεις διεξάγονται μέσα σε σύντομη προθεσμία. Ο εισηγητής δικαιούται και να συμπληρώσει την πράξη, ώστε να περιορισθεί το φαινόμενο της έκδοσης νέας προδικαστικής, που συνεπάγεται μεγάλη καθυστέρηση. Ο εισηγητής διεκδύει την αποδεικτική διαδικασία και μετέχει στη νέα, μετά την απόδειξη, σύζηση, μεταφέροντας στο δικαστήριο την άμεση εντύπωση και προσωπική γνώμη του σχετικά με τις αποδείξεις που διεξήγαγε. Στα πολυμελή πρωτοδικεία θα υπάγονται (μετά την αύξηση του ορίου αρμοδιότητας του μονομελούς πρωτοδικείου σε 1.000.000 δραχ.) μόνο οι σοβαρότερες και δυσχερέστερες υποθέσεις, των οποίων ο αριθμός θα είναι περιορισμένος. Η πλήρης κατάργηση στα πολυμελή δικαστήρια κάθε προδικαστικής πράξης κρίθηκε ανεπιθύμητη για δύο κυρίως λόγους: Πρώτον, γιατί οι υποθέσεις που υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των πολυμελών πρωτοδικείων, λόγω του σοβαρότερου αντικειμένου τους, εμφανίζουν κατά τεκμήριο αυξημένες δυσχέρειες πλοκής και νομικού χαρακτηρισμού, καθαρισμού του αποδεικτικού θέματος

και κατανομής του βάρους της απόδειξης. Είναι λοιπόν σκόπιμο να προηγηθεί κάποιος δικαστικός έλεγχος και οριοθέτηση των αποδείξεων. Δεύτερον, γιατί η διάσκεψη που προηγείται από την έκδοση της πράξης, αποτελεί, για τους νεότερους ιδίως δικαστές, κινητικόστατο σχολείο εφαρμοσμένης νομικής σκέψης, τεχνικής και μεθόδου, και εξασφαλίζει συνάμα τη νομολογιακή ενότητα, τη δικαστική συνέπεια και τη δικαστική παράδοση. Για τους λόγους αυτούς στις υποθέσεις της αρμοδιότητας του πολυμελούς πρωτοδικείου αποκρούστηκε τόσο το σύστημα της αρχικής δικονομίας του 1967, που ανέθετε την έκδοση προδικαστικής απόφασης σε μόνο τον εισηγητή, όσο και η διεξαγωγή της απόδειξης αμέσως, χωρίς καμιά προδικαστική. Ο περιορισμός της προδικαστικής σε πράξη, χωρίς αιτιολογίες και χωρίς οριστικές διατάξεις, θα συντέλεσε στην επιτάχυνση της έκδοσής της και στην εξοικονόμηση δικαστικού χρόνου για τη διατύπωση νομικών σκέψεων, που μόνο για τη σύνταξη της οριστικής απόφασης είναι αναγκαίες. Αποκρούστηκε επίσης η ιδέα να διεξάγονται πάντα οι αποδείξεις ενώπιον του δικαστηρίου με την πλήρη σύνθεσή του, γιατί το σύστημα αυτό θα επιβάρυνε υπέρμετρα, χωρίς λόγο, περισσότερους δικαστές από όσους είναι αναγκαίοι για τη διεύθυνση των διεξαγωγών. Εξάλλου η προτεινόμενη παράγραφος 1 του άρθρου 341 (12 του Σχεδίου) καθιερώνει και στα πολυμελή δικαστήρια την προαποδεικτική προσαγωγή των εγγράφων, ώστε, αν δεν υπάρχει περίπτωση να ταχθεί απόδειξη με άλλα μέσα, να εκδίδεται αμέσως οριστική απόφαση.

III. Συναφής προς τις τροποποιήσεις αυτές είναι η καθιέρωση της υποχρέωσης των διαδίκων να υποβάλλουν τις προτάσεις τους πέντε τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη δικάσιμο, όπως ειδικότερα ορίζεται στα προτεινόμενα άρθρα 237 και 239 (3 και 6 Σχεδίου). Χωρίς την έγκαιρη κατάθεση των προτάσεων και την έγκαιρη συμπλήρωση των αιτιάσεων αντικρούσεων, όπως ειδικότερα προνοεί η προτεινόμενη παράγραφος 3 του άρθρου 237 (4 του Σχεδίου) δεν είναι δυνατή προηγούμενη μελέτη των ισχυρισμών των διαδίκων από τον ειρηνοδίκη ή από το δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου, ώστε να μπορέσουν να κατευθύνουν σωστά τη σύζηση και τη διεξαγωγή των αποδείξεων στο ακροατήριο. Η ίδια υποχρέωση καθιερώνεται στο άρθρο 237 και για το πολυμελές πρωτοδικείο καθώς και για κάθε άλλο πολυμελές δικαστήριο. Η υποχρέωση αυτή επιβάλλεται και σ' αυτά για την έγκαιρη ενημέρωση του αντιδίκου, ώστε να καταπολεμηθεί η τακτική των δικονομικών κινητισμών και γενικότερα να διευκολυνθεί η γνώση και απόκρουση των ισχυρισμών του αντιδίκου. Το καθιερούμενο σύστημα θα ανακουφίσει τη δικηγορική πράξη και θα συντελέσει στην «εξήμερωση» των δικονομικών μας ηθών καθώς και στη δημιουργία σαφήνειας, ασφάλειας και τάξης στις πολιτικές δίκες. Άλλωστε κάθε διαφοροποίηση θα καθιστούσε την όλη ρύθμιση πολύπλοκη, πράγμα που θα έδινε έσως αφορμή να ατονήσει, ενώ η καθιέρωση ενιαίου συστήματος κατάθεσης των προτάσεων και της προσδήκτης - αντικρούσης αποτελεί την καλύτερη εγγύηση ενδυστάμης της πράξης και συνεπούς εφαρμογής του.

IV. Πρέπει ιδιαίτερα να υπογραμμιστεί ότι η κατάργηση της προδικαστικής, και συγκεκριμένα η προσαρμογή της τυπικής διαδικασίας στα μονομελή δικαστήρια προς την ήδη ισχύουσα εργατική διαδικασία και η αντικατάσταση της προδικαστικής απόφασης στα πολυμελή δικαστήρια από πράξη, ανταποκρίνεται στις προτάσεις που διατυπώσαν πρόσφατα οι Ολομέλειες του Αρείου Πάγου και του Εφετείου Αθηνών, η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων και πολλοί νομομαθείς, όπως ο καθηγητής της Πολ. Δικονομίας Γ. Μητσόπουλος και ο εισηγητής που είχε οριστεί από το Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών δικηγόρος Ι. Μπρίνιας. του οποίου οι προτάσεις υιοθετήθηκαν από τους Δικηγορικούς Συλλόγους του Κράτους.

V. Οι λοιπές προτεινόμενες τροποποιήσεις στα άρθρα 115, 238, 242, 243, 268, 269, 370, 396, 406, 409, 411,

529 (άρθρα 2, 5, 7 — 10, 13 — 17 και 20, του Σχεδίου) αποτελούν απλώς αναγκαίες προσαρμογές.

VI. Επισεμαίνονται, εξ άλλου ορισμένες άλλες μεταρρυθμίσεις που υπαγορεύθηκαν από τις ίδιες πρωταρχικές επιδιώξεις που σημειώθηκαν στην αρχή:

α) Το προτεινόμενο άρθρο 227 (3 του Σχεδίου) καθιστά υποχρεωτική την πρόσκληση για τη συμπλήρωση τυπικών ελλείψεων (πιστοποιητικών φορολογικών αρχών, προτάσεων προηγούμενων συζητήσεων του αντιδίκου που ερμηδικοποιείται, νομιμοποιητικών στοιχείων κ.λπ.) και εξειδικεύει τον τρόπο της πρόσκλησης. Τα άρθρα 19 και 21 του Σχεδίου επεκτείνουν την υποχρέωση αυτή στο Εφετείο και στη διαδικασία της αναψηλάφησης. Η μεταρρύθμιση είναι αναγκαία για να καταπολεμηθεί η τακτική να εκδίδεται σε τέτοιες περιπτώσεις απόφαση αποχής από τη συζήτηση ή να κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση, ή να διατάσσεται επανάληψη της συζήτησης κ.λπ.

Η τακτική αυτή επαυξάνει τελικά την απασχόληση των δικαστών, καταλήγει σε συγκαλυμμένη αρνησιδικία και διαιώνίζει τις δυσχερέστερες ιδίως δίκες.

β) Αυξάνει το παράβολο (άρθρα 18 του Σχεδίου), για να περισταλεί η μελοδευμένη ερμηδικία, που αποτελεί καταχρηστική δικονομική συμπεριφορά και έχει ως συνέπεια τη διαίωνηση των δικών. Η αύξηση του παραβόλου προτιμήθηκε από την κατάργηση της αιτιολόγητης ανακοχής ερμηδικίας πρώτον γιατί υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις που οι λόγοι της ερμηδικίας είναι δυσαπόδεικτοι, δεύτερον γιατί η ερμηδικία οφείλεται καμιά φορά σε αίτια που, αν και δεν αποτελούν ανώτερη έια ή όλο του αντιδίκου, είναι ωστόσο ανθρωπιά (ιδίως στην Αθήνα με τις γνωστές κυλοφοριακές συνθήκες), πρέπει επομένως να παρέχουν τη ευχέρεια ανάκτησής της ερμητη απόφαση και τρίτον γιατί η κατάργηση της αιτιολόγητης ανακοχής θα κατέληγε σε υπέρμετρη νόμιολογιακή διεύρυνση συναρών δικονομικών δεσμών, (ιδίως της επαναφοράς των πραγμάτων) για την εξεικονώμηση των αναγκών της ζωής.

γ) Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στα άρθρα 938 και 961 (22 και 23 του Σχεδίου) περιορίζουν χρονικά την υποβολή της αίτησης αναστολής της εκτελεστικής διαδικασίας που έχει προσληθεί με ανακοχή ως άκυρη, καθώς και της αίτησης για διάρρωση του προγράμματος του πλειστηριασμού επειδή στην πράξη συχνά τα ένδικα αυτά βοηθήματα υποβάλλονται επίτηδες την τελευταία στιγμή. Η τακτική αυτή, που τείνει στην υφαρπαγή μιας ενστικής απόφασης, αιφνιδιαζει τον επισπεύδοντα και δυσχεραίνει υπέρμετρα την ενδελεχή και ψύχραιμη έρευνα της διαφοράς από το δικαστή λόγω της μεγάλης χρονικής πίεσης. Δεν προτείνεται αντίθετα χρονικός περιορισμός για την αίτηση αναστολής του πλειστηριασμού σύμφωνα με το άρθρο 1000 Κ. Πολ. Δ. διότι οι υποθέσεις αυτές είναι απλές και η καθυστερημένη υποβολή της αίτησης δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πρόσχημα υφαρπαγής και αιφνιδιασμού, ενώ, εξ άλλου, συντρέχουν στην περίπτωση της διατάξης αυτής λόγοι επιείκειας που συντηρούν να μην καθιερωθεί χρονικός περιορισμός.

VII. Η διατάξη του άρθρου 24 ρυθμίζει τα συναφή διαχρονικά ζητήματα. Προκρίθηκε ρύθμιση όμοια προς εκείνη που είχε καθιερωθεί με το άρθρο 71 του ν.δ. 958/71 (69 εις Ν. Κ. Πολ. Δ.), ως απλούστερη και δεκτικότερη. Κάθε άλλη ρύθμιση θα κατέληγε στην επίβωση για μεγάλο χρονικό διάστημα του καταργούμενου συστήματος (ένδεσος προδικαστικής κ.λπ.) με αποτέλεσμα να ισχύουν παράλληλα δύο διάφορες διαδικασίες της διαγνωστικής δίτης, πράγμα που θα προκαλούσε πολλαπλά δικονομικά και πρακτικά ζητήματα και θα επέφερε σε πολλές περιπτώσεις αληθινή σύγχυση.

VIII. Το τελευταίο άρθρο του σχεδίου ορίζει ότι θα αρχίσει να ισχύει στις 16 Σεπτεμβρίου 1984 ώστε να δώσει ο αναγκαίος χρόνος προετοιμασίας και προσαρμογής.

Σ' αυτά προβλέπει το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, το οποίο υποβάλλουμε στη Βουλή για ψήφιση.

Αθήνα, 2 Μαΐου 1984

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ — ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΓΚΑΚΗΣ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΙΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Με το σχέδιο νόμου για «τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας».

Άρθρα 14 παρ. 2 και 16 όπως τροποποιήθηκαν με το π.δ. 354/83.

3. Στο άρθρο 14 παρ. 2 του Κώδικα Πολιτ. Δικονομίας τα ποσά των τριάντα χιλιάδων δραχμών και δικασίων πενήντα χιλιάδων δραχμών, που έχουν ορισθεί με το Π.Δ. 242/1977, ως όρια της λέγω ποσού αρμοδιότητας των μονομελών πρωτοδικείων, αυξάνονται αντίστοιχα σε εκατό χιλιάδες και πεντακόσιες χιλιάδες δραχμές.

4. Στο άρθρο 16 του Κώδικα Πολιτ. Δικονομίας το ποσό των δικασίων πενήντα χιλιάδων δραχμών, που έχει ορισθεί με το Π.Δ. 242/1977, αυξάνεται σε πεντακόσιες χιλιάδες δραχμές.

Άρθρο 115 παρ. 2 και 3.

2. Η εν τω ακροατηρίω διαδικασία γίνεται και προφορικά. Η προφορική ανάπτυξη δεν δύναται να παραλειφθή εν τω πρώτω βαθμώ επί υποθέσεων δικαζομένων κατά τας διαδικασίας της εκουσίας δικαιοδοσίας, των εργατικών διαφορών, των πιστωτικών τίτλων, της παραδόσεως ή αποδόσεως μισθίου και των ασφαλιστικών μέτρων. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα εν άρθρω 242 οριζόμενα.

3. Οι διάδικαι, ενώπιον μιν του ειρηνοδικείου δικαιούνται, ενώπιον δε των άλλων δικαστηρίων υποχρεούνται να υποβάλουν προτάσεις.

Άρθρο 227.

(Συμπλήρωση τυπικών παραλείψεων αγωγής)

Εάν υπάρχουν τυπικά παραλείψεις δυνάμει να αναπληρωθούν, ο πρόεδρος του πολυμελούς δικαστηρίου ή ο δικάζων δικαστής δύναται και μετά την συζήτησιν να καλέσθι τον παραλείψαντα προς συμπλήρωσιν αυτών.

Άρθρο 237.

(Κατάθεσις προτάσεων και αποδεικτικών εγγράφων ενώπιον πρωτοδικείου).

1. Αι προτάσεις των διαδίκων κατατίθενται παρά τω αρμοδίω υπαλλήλω της γραμματείας προ πέντε τουλάχιστον πλήρων εργασιμών ημερών προ της ημέρας της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, δεδαιωμένης της καταθέσεως δι' επιστημώσεως του γραμματέως διαλαμβάνούσης την ημέραν και ώραν της καταθέσεως. Μετά των προτάσεων κατατίθενται και πάντα τα αποδεικτικά έγγραφα, άτινα πρέπει να κωφερόνται εις ταύτας.

2. Αι εκατέρωθεν αντικρούσεις συμπληρώνονται το εραδύτερον μέχρι της 12ης μεσημερινής ώρας της προηγούμενης της συζητήσεως εργασιμού ημέρας. Η συμπλήρωσις δεδαιούται εν τέλει των προτάσεων δι' επιστημώσεως του γραμματέως διαλαμβάνούσης την ημέραν και ώραν της καταθέσεως. Ο πληρεξούσιος του ετέρου διαδίκου δύναται να προσυπογράψι την δεδαιωσιν ταύτην.

3. Εάν η μεταξύ της επιδόσεως της κλήσεως και της επ' ακροατηρίου συζήτησεως προθεσμία είναι, δι' οιονδήποτε λόγον, μικρότερα των δέκα ημερών, η κατάθεση των προτάσεων γίνεται υπό των διαδίκων προ δύο τουλάχιστον πλήρων επαρκούντων ημερών προ της συζήτησεως. Οι εκατέρωθεν αντιπροσώποι γίνονται, μέχρι της ενάρξεως της συζήτησεως.

4. Το αντίγραφο της αγωγής, προσχρόμενον επιμελεία του ενάγοντος, οι καταθέσεις, προτάσεις των διαδίκων και τα κατατεθέντα παρ' αυτών έγγραφα και αντίγραφα, αποτελούν την δικογραφίαν την οποίαν προσκομίζει ο γραμματέας εις το δικαστήριον κατά την συζήτησιν της υποθέσεως.

5. Εκ της δικογραφίας αναλαμβάνονται υποχρεωτικώς μετά το πέρας της δίκης επί αποδείξει: εφ' απλού, φυλασσόμενη εν αυτή, τα παρ' εκάστου διαδίκου προσχθέντα έγγραφα και αντίγραφα, πλην αν ο παρ' ω εκκρεμεί η δίκη δικαστής και επί πολυμελούς δικαστηρίου ο πρόεδρος, επιτρέψη εξ αποχρώντος λόγου την απόδοσιν των και προ του πέρατος της δίκης, ότα κρατούνται, δαπάνη του αναλαμβάνοντος, κειρωμένα αντίγραφα των εγγράφων εκείνων τα οποία κατά την κρίσιν του δικαστού τούτου θεωρούνται απαραίτητα δια την δικογραφίαν. Και τα αντίγραφα ταύτα αναλαμβάνονται επί αποδείξει μετά το πέρας της δίκης.

6. Οι προτάσεις φυλάσσονται εις το αρχείον του δικαστηρίου μετά την έκδοσιν της δι' ην κατετέθησαν αποφάσεως.

Άρθρο 238.

Κατάθεσις προτάσεων και αποδεικτικών εγγράφων ενώπιον ειρηνοδικείου.

Κατά την ενώπιον του ειρηνοδικείου διαδικασίαν πάντα τα αποδεικτικά έγγραφα ως και προτάσεις κατατίθενται κατά την επ' ακροατηρίου συζήτησιν. Κατ' αίτησιν διαδίκου δύναται να παρασχεθῆ προθεσμία μέχρι τριών ημερών μετά την συζήτησιν προς κατάθεσιν αυτών εις την γραμματείαν του δικαστηρίου.

Άρθρο 239.

Συνέπειαι μη εμπροθέσμου καταθέσεως.

Εάν η κατάθεσις των προτάσεων και των αποδεικτικών εγγράφων ή η συμπλήρωσις αυτών γινήθῃ βραδέως, το δικαστήριον, κατόπιν αιτήσεως του αντιδίκου προφορικώς υποβαλλομένης, είτε αναβάλλει την συζήτησιν εις μεταγενεστέρην δικάσιμον, αμέσως οριζομένην δι' επισημείωσιν εν τω πινακίω, καταδικάζει συγχρόνως τον βραδέως καταθέσαντα τις προτάσεις του εις την πληρωμήν των εξόδων και εις χρηματικήν ποινήν κατά το άρθρον 205 είτε παρέχει προθεσμίαν μέχρι τριών ημερών από της επ' ακροατηρίου συζήτησεως προς αντίκρουσιν των προτάσεων. Παρασχεθείσης της προθεσμίας νέσι ισχυρισμοί δύνανται να υποταθούν μόνον προς αντίκρουσιν ήδη προταθέντων.

Άρθρο 242.

Συζήτησις.

1. Η συζήτησις άρχεται μετά την εκφώνησιν της υποθέσεως δι' αναφοράς του ενάγοντος, του εναντιομένου και των λοιπών διαδίκων εις τας προτάσεις των, δικαιουμένων και εις προφορικὴν ανάπτυξιν αυτών.

2. Εάν πάντες οι διάδικοι συμφωνούν να δικασθούν κατ' αντιμωλίαν χωρίς να παρυστούν κατά την εκφώνησιν της υποθέσεως, υπογράφουν κοινήν δήλωσιν, εφ' απλῶ, παραδιδόμενην παρά τινος εξ αυτών εις τον γραμματέα της συνεδριάσεως προ της παρόδου της κατά το άρθρον 237 παρ. 2 και 3 προθεσμίας προς συμπλήρωσιν των αντικρούσεων. Περί της δηλώσεως γίνεται σημείωσις επί του πινακίου υπό του γραμματέως παράρρητα. Εν τούτῳ περιπτώσει οι διάδικοι καταθέδουσιν τας προτάσεις των και τα έγγραφα των και συμπληρώνουν τας αντικρούσεις των κατά τα εν άρθρον 237 οριζόμενα, η δε συζήτησις περατούται δια της εκφώνησεως της υποθέ-

σεως. Κατ' αυτήν μόνον δήλωσις ειζίας διακοπής της δίκης υποβάλλεται παραδεκτώς. Άλλοι ισχυρισμοί υποβαλλόμενοι υπό τινος των διαδίκων, παρά την ανωτέρω δήλωσιν, κατά την εκφώνησιν της υποθέσεως δεν λαμβάνονται υπ' όψει, δύναται όμως το δικαστήριον κατ' εξίρεσιν να αναβάλῃ την υπόθεσιν εις σύντομον δικάσιμον δια πρακτικού εις ο καταχωρίζονται οι υποβληθέντες ισχυρισμοί. Κατά την δικάσιμον ταύτην καλούνται μόνον οι απόντες κατά την αναβολήν διάδικοι. Συνάμενοι όμως να προσέλθουν και άνευ κλητεύσεως, ενώ οι παράγοντες υποχρεούνται να εμφανισθούν άνευ κλητεύσεως, απολείπόμενοι δε θεωρούνται αρχήθεν ερήμην δικαζόμενοι εφόσον ενεσ ανίσθησαν οι αντιδικοι αυτών.

«δ. Δια την εφαρμογήν των διατάξεων της προηγουμένης παραγράφου επί ειρηνοδικείων, οι προτάσεις των διαδίκων δέον να κατατίθενται το βραδύτερον, μέχρι της προτερείας της συζήτησεως» (ως αντικατεστάθη δι' άρθρου 8 Ν. Δ. 490/1974 και άρθρου 13 ΝΔ 8/1974).

Άρθρο 243.

(Αναντικατάστατος κατά κρίνονα ο δικαστής)

Πάσαι οι επ' ακροατηρίου συζητήσεις γίνονται υποχρεωτικώς ενώπιον του αυτού ειρηνοδικείου ή του δικαστού του μονομελούς πρωτοδικείου, οι οποίοι εκδίδουν και την οριστικήν απόφασιν. Εάν ο ειρηνοδίκης ή ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου κωλύεται προκαίρως, η συζήτησις αναβάλλεται δι' άλλην δικάσιμον αμέσως οριζομένην, εάν δε ούτος απεβίωσεν ή έπαυσε να είναι τοποθετημένος εις το δικαστήριον ή τελή εν αδεία πέραν του μηός, ως και εις πάσιν ετέραν περιπτώσιν, καθ' ην κατά την κρίσιν του προϊσταμένου του ειρηνοδικείου ή του προέδρου του πολυμελούς πρωτοδικείου συντρέχει προς τούτο σπουδαίος λόγος, η διαδικασία χωρεί ενώπιον αναπληρωτού.

Άρθρο 268 παρ. 1 και 4.

(Ανταγωγή)

1. Μετά την επέλευσιν της εκκρεμοδικίας και μέχρι τέλους της πρώτης επ' ακροατηρίου συζήτησεως δύναται ο εναντιούμενος να ασκήσῃ ανταγωγήν.

4. Η ανταγωγή ασκείται είτε δι' ιδιαιτέρου δικογράφου είτε δια των προτάσεων ή, εφ' όσον δεν είναι υποχρεωτική η υποβολή προτάσεων, προφορικώς, γνωμένης μνείας εις τα πρακτικά.

Άρθρο 269 παρ. 1.

(Αξίωμα του άνευ επικουρίας δικάζεσθαι).

1. Μέσα επιθέσεως και αμύντες δύνανται να προσληθούν μέχρι πέρατος της πρώτης επ' ακροατηρίου συζήτησεως, άλλως απορρίπτονται ως απαράδεκτα και αυτεπαγγέλτως, πλην αν κατά νόμον δύνανται να ληθθούν υπ' όψιν αυτεπαγγέλτως ή να προταθούν κατά πάσιν στάσιν της δίκης.

Άρθρο 270.

(Προαποδείξεις ενώπιον ειρηνοδικείου).

Κατά την πρώτην επ' ακροατηρίου συζήτησιν ενώπιον του ειρηνοδικείου οι διάδικοι πρέπει να προτεθούν και να προσχγούν πάντα τα προς απόδειξιν των ισχυρισμών των αποδεικτικά μέσα, άλλως ταύτα είναι απαράδεκτα. Ο ειρηνοδίκης λαμβάνει υπ' όψιν τα προσχθέντα αποδεικτικά μέσα και δύναται, άνευ εκδόσεως αποφάσεως περί αποδείξεως, να εκδώσῃ την οριστικήν απόφασιν. Εάν κατά την κρίσιν του ειρηνοδικείου τα προσχθέντα αποδεικτικά μέσα δεν είναι επαρκή, ούτος εκδίδει προδικαστικήν απόφασιν προς συμπλήρωσιν αυτών. Οι διάδικοι κατά την μετ' απόδειξιν συζήτησιν υποχρεούνται να προσκομίσουν εκ νέου και τα κατά την πρώτην συζήτησιν προσχθέντα έγγραφα αποδεικτικά μέσα, ως και τα πρακτικά προγενεστέρως συζητήσεως (ως αντικατεστάθη δια του άρθρ. 2 Ν. 733/1977).

Άρθρο 341.

(Απόφασις περί αποδείξεως — Τρόπος συμπληρώσεως ελλείψεων).

1. Η απόδειξις διεξάγεται, κατόπιν εκδόσεως αποφάσεως ενώπιον του δικαστηρίου ή ενώπιον ετέρου δικαστηρίου ή δικαστού ή της προξενικής αρχής.

2. Η διατάσσουσα την απόδειξιν απόφασις πρέπει να ορίξη:

α) Το θέμα της αποδείξεως περιέχον τους ουσιώδεις πραγματικούς ισχυρισμούς οι οποίοι αμφισβητούνται και δεν έχουν εισέτι αποδείχθῃ.

β) τον διαδίκον ο οποίος φέρει το βάρος της αποδείξεως και τα αποδεικτικά μέσα δια των οποίων θα διεξαχθῇ αὐτή.

γ) τον τόπον της διεξαγωγῆς της αποδείξεως και ενώπιον τίνος θα διεξαχθῇ αὐτή.

δ) τον χρόνον εντός του οποίου θα περατωθῇ ἡ ἀπόδειξις. Ο χρόνος οὗτος δεν δύναται να υπερβῇ τους ἑξ ἡμέρας, προκειμένου δε περί διεξαγωγῆς ἀποδείξεως εν τῇ ἀλλοδαπῇ, το ἔτος.

3. Δια της υπὲρ πολυμελούς πρωτοδικείου εκδιδομένης αποφάσεως περί ἀποδείξεως, εἰάν αὕτη δεν πρόκειται να διεξαχθῇ ενώπιον αὐτοῦ, ὀρίζεται ἐν των μελῶν του ὡς εισηγητής, ὅστις ἀποφασίζει κατὰ την κρίσιν του περί πάντων των εἰς την διεξαγομένην ενώπιον αὐτοῦ ἀποδείξιν ἀνασυστάμενων διαδικαστικῶν ζητημάτων. Ἰδίᾳ

α) διευθύνει τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀποδείξεως.

β) ἀποφασίζει ἐπὶ των κατ' αὐτὴν προβαλλομένων λόγων μὴ ἐξετάσεως μαρτύρων και ἀμφισβητήσεως τῆς ταυτότητος αὐτῶν.

γ) διορίζει διερμηνεῖς, συντρεχούσης δε εὐλόγου αἰτίας ἀντικαθιστά τούτους.

δ) ὀρίζει τόπον και χρόνον διεξαγωγῆς τῆς ἀποδείξεως, εἰάν παρελείφθῃ ο ὀρισμός ὑπὸ τῆς διαταξάσης τὴν ἀπόδειξιν ἀποφάσεως.

4. Εἰάν το δικαστήριον παρέλειψε να διορίσῃ εντεταλμένον δικαστὴν δια τὴν διεξαγωγὴν ἀποδείξεως ἢ πραγματογνώμονας δια τὴν διεξαγωγὴν διαταχθείσης πραγματογνωμοσύνης, ἢ καθίσταται μεταγενεστέρως ἀναγκαῖος ο διορισμός εντεταλμένου δικαστοῦ. γίνονται τὰυτὰ τῇ αἰτήσῃ τινός των διαδίκων ὑπὸ του ἐκλῶσαντος τὴν ἀπόφασιν δικαστοῦ και ἐπὶ πολυμελούς δικαστηρίου ὑπὸ του προέδρου αὐτοῦ, διακρίνοντος κατὰ τὴν διαδικασίαν των άρθρων 686 ἐπ. Ο προέδρος του πολυμελούς δικαστηρίου προς τούτοις αὐτεπαγγέλτως ἢ τῇ αἰτήσῃ τινός των διαδίκων, διακαζόμενη κατὰ τὴν ὡς ἄνω διαδικασίαν, να διορίσῃ εισηγητὴν προς διεξαγωγὴν των ἀποδείξεων, εἰάν το δικαστήριον παρέλειψε να διορίσῃ τοιοῦτον ἢ κατέστη μεταγενεστέρως ἀναγκαῖος ο διορισμός του, ὡς και να ἀντικαταστήσῃ τον διορισθέντα, εἰάν συντρέχῃ ἐπὶ τούτῳ σπουδαῖος λόγος. Ἡ ἀπόρριψις τυχόν τῆς αἰτήσεως δεν κωλύει τὴν εἰς το δικαστήριον υποβολὴν αὐτετελοῦς τοιαύτης, ἐκδικαζομένης κατὰ τὴν καθ' ἡν ἐξεδόθη τὴ περί ἀποδείξεως ἀπόφασις διαδικασίαν.

5. Ο κατὰ τα ἀνωτέρω εισηγητής μετέχει τῆς συνδέσεως του δικαστηρίου εἰς τὴν μετ' ἀποδείξιν συζήτησιν, πλην ἐν τούτῳ δεν καθίσταται ἐφικτόν λόγω θανάτου, μεταθέσεως, προαγωγῆς, ἀδείας ἢ ἄλλου κατὰ τὴν κρίσιν του προέδρου λόγος.

6. Εἰάν ἡ ἀπόδειξις διατάσσεται ὑπὸ του Ἀρείου Πάγου ἢ ἐφετείου, ὡς εισηγητής ὀρίζεται πρωτοδικὴς ἢ πρόεδρος.

7. Το διατάξιν τὴν ἀπόδειξιν δικαστήριον ἐξετάζει ὡλόκληρον τὴν υπόδεισιν μὴ δεσμευόμενον ἐκ των ἀποφάσεων του εισηγητοῦ. τας οποίας δύναται να ἀνακαλῇ ἐλευθέρως.

Σ 373, Π 7, Δ 249, Φ 51.2, 95.3, 126, 81, 372, π 13, 14, 15, 57 - 59, 120, 172 - 173, 204, 256. Α 113 185, 567.

Άρθρο 370.

(Διορισμός και ἀντικατάστασις πραγματογνώμονος).

1. Οἱ πραγματογνώμονες διορίζονται δι' ἀποφάσεως του διακρίνοντος τὴν υπόδεισιν δικαστηρίου εν τῇ οποῖα, πλην των εν άρθρῳ 341 παρ. 2 ὀρισμένων, πρέπει να σημειούνται ἐπακριβῶς.

α) τὰ ὀνόματα αὐτῶν και

β) τὰ ζητήματα ἐπὶ των οποίων θα γνωμοδοτήσουν.

2. Το δικάζον τὴν υπόδεισιν δικαστήριον δύναται να ἀναθέσῃ τον διορισμόν των πραγματογνώμονων ἢ και τον ὀρισμὸν του ἀριθμοῦ αὐτῶν εἰς ἄλλο δικαστήριον ενεργούν κατ' αἰτήσιν ἢ παραγγελίαν ἢ εἰς εντεταλμένον δικαστὴν.

3. Τους πραγματογνώμονας δύναται δι' εὐλόγου αἰτίας να ἀντικαταστήσῃ ο κατὰ το άρθρον 341 παρ. 3 εισηγητής ἢ ὁ διορίσας δικαστής, κατ' αἰτήσιν των διαδίκων ἢ αὐτεπαγγέλτως κατὰ τὴν διαδικασίαν των άρθρων 686 ἐπ.

Άρθρο 396 ἐδ. α'.

(Απόφασις περί ἀποδείξεως δια μαρτύρων).

Ἡ δια μαρτύρων ἀπόδειξις διεξάγεται κατόπιν εκδόσεως ἀποφάσεως ἡ οποῖα, πλην των εν άρθρῳ 341 παρ. 2, πρέπει να ὀρίξῃ και τον ἀριθμὸν των μαρτύρων τους οποίους δύναται να ἐξετάσῃ ἕκαστος των διαδίκων.

Άρθρο 406 παρ. 1.

(Εξετάσις ενώπιον του δικαστηρίου — Πότε ενώπιον δικαστοῦ)

1. Ἡ ἀπόφασις των μαρτύρων πρέπει να γίνεται κατὰ κλήρῳ ἐνώπιον του δικαστηρίου, ἀκρίνοντος ἐν τῇ αὐτῇ ἀπόφασιν τὴν ἡμέραν και τὴν ὥραν τῆς ἐξετάσεως και τότε μόνον διατάσσεται ἡ ἐνώπιον δικαστοῦ ἐξετάσις, ὅταν αὕτη απαιτῇ πολὺν χρόνον. Ἰδίᾳ δε εἰάν δεν δύναται να περατωθῇ εἰς μίαν συνεδρίαν. Διαταχθείσης τῆς ἐξετάσεως των μαρτύρων ἐνώπιον δικαστοῦ, οὗτος καθορίζει τον ἀριθμὸν των εἰς ὀρισμένον χρόνον ἐξετάσεων μαρτύρων, ἐφ' ὅσον δε δεν ἐπῆρκεσεν ο χρόνος προς ἐξέτασιν αὐτῶν, ὀρίζει ἡμέραν και ὥραν προς συνέχισιν ἐξετάσεως και πέραν τῆς προς ἐξέτασιν ταχθείσης προθεσμίας. Κατὰ πάναν περίπτωσιν ἀναβολῆς ἢ διακοπῆς ο δικαστής ὑποχρεούται να ὀρίσῃ σύντομον χρόνον προς ἐξέτασιν των λοιπῶν μαρτύρων ἢ προς συνέχισιν τῆς ἐξετάσεως των ἐμφανισθέντων.

Άρθρο 409 παρ. 1 και 2 (συμπλ. με νέα παράγραφο)

Τρόπος ἐξετάσεως.

1. Οἱ μάρτυρες ἐξετάζονται χωρισμένως, μόνον δε ὅταν κριθῇ τούτο ἀπαραίτητον δύνανται να ἐξετασθῶν κατ' ἀντιπαράστασιν προς ἐτέρους μάρτυρας ἢ και προς τους διαδίκους. Οἱ μάρτυρες καταθέτουν προφορικῶς, δύνανται δε κατὰ τὴν κρίσιν του δικαστοῦ να χρησιμεύουσιν σημείωμα προς υποβοήθησιν τῆς μνήμης των.

2. Ο μάρτυς σφειλε: να δηλώσῃ πως περιήλθεν εἰς γνώσιν αὐτοῦ τα κατατιθέμενα, προκειμένου δε περί γεγονότων των οποίων δεν ἔχει ἀμεσον ἀντίληψιν σφειλε: να δηλώσῃ και το πρόσωπον παρ' οῦ ἐπληροφορήθη τα κατατιθέμενα.

Άρθρο 410 παρ. 2.

2. Εἰάν οἱ μάρτυρες ἐξετάζονται ἐνώπιον του δικαστηρίου, τὴ κατάθεσις αὐτῶν καταχωρίζεται εἰς τὰ πρακτικά.

Άρθρο 505 παρ. 2.

2. Ο ἀνακόπων ὑποχρεούται ἐπὶ ποινῇ ἀπαράδεκτου τῆς ἀνακοπῆς να προκαταβάλῃ εἰς τὴν γραμματεῖαν του δικαστηρίου κατὰ τὴν κατάθεσιν τῆς ἀνακοπῆς τὰ δια τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως ἐπίδικασθέντα ἔξοδα και τέλη τῆς ἐρήμην συζητήσεως και το ὀρισθὲν παράβολον. Το παράβολον τούτο δεν δύναται να εἶναι μικρότερον των ἀρχ. 100 σὺδ' ἀνωτέρω.

των δηλ. 2.000 επί αποφάσεων των ειρηνοδικείων, των δε δηλ. 500 και 5.000 αντιστοίχως επί αποφάσεων των πρωτοδικείων και εφετείων. Το τέλος του δικαστικού ενσήμου δεν περιλαμβάνεται εις τα προκαταβλητέα έξοδα και τέλη.

Άρθρο 524 παρ. 1.

(Διαδικασία της κατ' έφεσιν δίχης)

1. Επί της διαδικασίας της κατ' έφεσιν δίχης εφαρμόζονται αι διατάξεις των άρθρων 233 έως 312.

Άρθρο 529 παρ. 1.

(Νέα αποδεικτικά μέσα)

1. Είς την κατ' έφεσιν δίχην επιτρέπεται επίκλησις και παραγωγή νέων αποδεικτικών μέσων. Εξέτασις νέων μαρτύρων περί ζητημάτων περί των οποίων εξητάσθησαν μάρτυρες κατά την πρωτόδικον δίχην επιτρέπεται αν επιβάλλεται τούτο κατά την κρίσιν του δικαστηρίου και μόνον μέχρι της συμπληρώσεως του κατά το άρθρον 396 οριζομένου αριθμού εκ των νομίμως γνωστοποιηθέντων εις τον πρώτον βαθμόν.

Άρθρο 548.

(Διαδικασία της κατ' αναψηλάφησιν δίχης)

Επί της διαδικασίας της κατ' αναψηλάφησιν δίχης εφαρμόζονται αι διατάξεις των άρθρων 233 έως 312, και 524 έως 534.

Άρθρο 938 παρ. 3.

3. Αι κατά την παρ. 1 αιτήσεις ασκούνται και διακρίνονται κατά τα άρθρα 685 επ.

Άρθρο 961 παρ. 1.

(Διόρθωσις προγράμματος)

1. Τη αίτησιν του καθ' ου ή του υπέρ ου ή εκτελεσις ή και πάντως έχοντος έννομον συμφέρον το κατά το άρθρον 933 αρμόδιον δικαστήριον, δικάζον κατά την διαδικασίαν των άρθρων 966 επ., δύναται να διατάξη την διόρθωσιν του προγράμματος του πλειστηριασμού και την επανάληψιν των εν άρθρω 960 γνωστοποιήσεων, επιβάλλον και συμπληρωματικής ήμισυούσεως εις εφημερίδας, ορκίζον δε όλα την ημέραν του πλειστηριασμού. Αι εν άρθρω 960 παρ. 1 και 2 προθεσμιαί άρχονται από της καταθέσεως της αποφάσεως εις τον επί τω πλειστηριασμού υπάλληλον.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 1.

Στα άρθρα 14 παρ. 2 και 16 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Κ.Πολ.Δ.) το ποσό των πενητακοσίων χιλιάδων δραχμών, που έχει οριστεί με το π.δ. 354/1983, αυξάνεται δε ένα εκατομμύριο δραχμές.

Άρθρο 2.

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 115 του ίδιου Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η διαδικασία στο ακροατήριον γίνεται και προφορικά. Στο πρώτο βαθμό η προφορική συζήτηση είναι υποχρεωτική ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου και του ειρηνοδικείου καθώς και στις υποθέσεις που εκδικάζονται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοσύνης».

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 155 του Κ. Πολ. Δ. αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι διάδικοι δεν οφείλουν να καταθέσουν προτάσεις στο

ακροατήριον. Σε κάθε άλλη περίπτωση η κατάθεση προτάσεων είναι υποχρεωτική».

Άρθρο 3.

Το άρθρο 227 του Κ. Πολ. Δ. αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αν υπάρχει τοπικές παραλείψεις που μπορούν να αναπληρωθούν, ο πρόεδρος οποιουδήποτε πολυμελούς δικαστηρίου ή ο εισηγητής ή ο δικαστής μονομελούς δικαστηρίου καλεί να τις συμπληρωθεί και μετά τη συζήτηση, τον πληρεξούσιο δικηγόρο ή το διάδικο εφόσον παρίσταται αυτοπροσώπως τάσσοντας, εύλογη κατά την κρίση του, προθεσμία.

2. Η πρόσκληση γίνεται τηλεφωνικώς μέσω του γραμματέα, ο οποίος δεδαιώνεται με σημείωση στο εσωτερικό του φακέλλου της δικογραφίας το χρόνο της ειδοήσεως τα ζητούμενα στοιχεία και την προθεσμία. Αν η τηλεφωνική πρόσκληση είναι αδύνατη ή δυσχερής, αποστέλλεται έγγραφο, αντίγραφο του οποίου τηρείται στο φάκελλο της δικογραφίας. Στο αντίγραφο αυτό σημειώνεται η ημερομηνία αποστολής του εγγράφου».

Άρθρο 4.

Το άρθρο 237 του Κ. Πολ. Δ. αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι διάδικοι πρέπει να καταθέσουν προτάσεις πέντε τουλάχιστον πλήρεις εργάσιμες ημέρες πριν από τη δικάσιμο. Μαζί με τις προτάσεις πρέπει να καταθέσουν και: α) αντίγραφο των προτάσεων, ατελώς, επικυρωμένο από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του διάδικου και β) όλα τα αποδεικτικά έγγραφα που επικαλούνται με τις προτάσεις τους.

2. Η κατάθεση γίνεται στον αρμόδιο υπάλληλο της γραμματείας, που δεδαιώνεται με επιστημείωση τη χρονολογία της κατάθεσης των προτάσεων. Κάθε διάδικος δικαιούται να πάρει, ατελώς, με δική του δαπάνη, αντίγραφο των προτάσεων των αντιδίκου του και των εγγράφων που έχουν προσκομίσει. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί και από το δικηγόρο που υπογράφει την αγωγή, την παρέμβαση ή τις προτάσεις, ή από τρίτο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από το δικηγόρο αυτό. Αν ο αντίδικος είναι μόνο ένας, μπορεί να του δοθεί το αντίγραφο των προτάσεων που έχει κατατεθεί.

3. Οι μοιδαίες αντικρούσεις γίνονται με προσθήκη στις προτάσεις τρεις τουλάχιστον πλήρεις εργάσιμες ημέρες πριν από τη συζήτηση. Ο γραμματέας χρονολογεί την προσθήκη με επιστημείωση.

4. Το αντίγραφο της αγωγής, που οφείλει να προσκομίσει ο ενάγων, οι προτάσεις και τα αποδεικτικά και διαδικαστικά έγγραφα αποτελούν τη δικογραφία. Όπου η συζήτηση γίνεται προφορικά, ο γραμματέας οφείλει να προσκομίσει τη δικογραφία στο ακροατήριον.

5. Μετά την περάτωση της δίχης οι διάδικοι οφείλουν να αναλάβουν όλα τα σχετικά έγγραφα τους. Ο γραμματέας δεδαιώνεται στις προτάσεις κάθε διάδικου ότι ανέλαβε τα έγγραφα τους. Αν υπάρχει σπουδαίος λόγος, ο πρόεδρος του πολυμελούς δικαστηρίου ή ο δικαστής του μονομελούς δικαστηρίου επιτρέπει στο διάδικο να αναλάβει ορισμένο έγγραφο και πριν από την περάτωση της δίχης. Αν το έγγραφο αυτό είναι αναγκαίο, η ανάληψη επιτρέπεται μόνο αφού κατατεθεί επικυρωμένο αντίγραφο. Οι προτάσεις παραμένουν στο αρχείο του δικαστηρίου».

Άρθρο 5.

Το άρθρο 238 του Κ. Πολ. Δ. καταργείται.

Άρθρο 6.

Το άρθρο 239 του Κ. Πολ. Δ. αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο διάδικος που δεν κατέθεσε εμπρόθεσμα τις προτάσεις του δικαιούται, μια μόνο φορά, να εμφανιστεί κατά τη συζήτηση και να ζητήσει προφορικά κι ανόλη λόγω σφάλματος που δικαιολογεί τη μη εμπρόθεστη κατάθεση των προτάσεων του. Η συζήτηση αναβάλλεται μόνο αν το κώλυμα πιθανολογηθεί. Η κιανολή γίνεται με επιστημείωση στο πινάκιο των αποφάσεων».